

Feshedilen sözleşme nedeniyle işten çıkarılan güvenlik personelinin açmış olduğu işe iade davasını kazanması halinde yapılan ödemelerin vergisel durumu.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	84974990-130[KDV-1/İ/01-2017/35]-40234
Tarih	28.01.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları KDV ve ÖTV Grup Müdürlüğü

Sayı : 84974990-130[KDV-1/İ/01-2017/35]-E.40234

28.01.2020

Konu : Feshedilen sözleşme nedeniyle işten çıkarılan güvenlik personelinin açmış olduğu işe iade davasını kazanması halinde yapılan ödemelerin vergisel durumu.

İlgi : a) 21/08/2017 evrak kayıt tarihli özelge talep formunuz.

b) 14/09/2017 evrak kayıt tarihli ek dilekçeniz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ve ek dilekçenizde; Şirketiniz ile Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi (ASKİ) arasında düzenlenen "Pompa İstasyonları ve Yeraltı Barajında Görevlendirilmek Üzere 3 Yıl Süreliğine 130 Özel Güvenlik Personeli Hizmet Alım Sözleşmesi" nin adı geçen Kurum tarafından tek taraflı olarak feshedilmesi üzerine iş akdine son verilen güvenlik elemanları tarafından iş mahkemeleri nezdinde dava açıldığı, ilgili mahkemeler tarafından "iş sözleşmesinin feshinin geçersizliğine" karar verildiği, mahkeme kararlarına istinaden ASKİ tarafından ilgililere ödenerek Şirketinize rücu edilen işe başlatmama tazminat bedellerinin Şirketinize rücu edildiği, SGK prim bildirimi, SGK bildirimlerine ait stopaj ve damga vergilerinin ise Şirketiniz tarafından ödendiği belirtilerek, bu bildirimlere ait Şirketiniz tarafından yapılan ödemelerin kurum kazancınızın tespitinde ne şekilde dikkate alınacağı, söz konusu bedellerin hakediş olarak ASKİ'ye fatura edilmesinin gerekip gerekmediği ile fatura edilmesi halinde güvenlik hizmetleri kapsamında katma değer vergisi (KDV) tevkifatı yapılıp yapılmayacağı hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunu Yönünden

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6'ncı maddesinde, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunun 40 ıncı maddesinde, safi kazancın tespit edilmesinde indirilecek giderler sayılmış olup; maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin, (3) numaralı bendinde de işle ilgili olmak şartıyla, mukavelenameye veya ilama veya kanun emrine istinaden ödenen zarar, ziyan ve tazminatların safi kazancın tespitinde gider olarak indirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun 61 inci maddesinde, ücretin, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatler olduğu, ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olmasının veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunmasının onun mahiyetini değiştirmeyeceği, hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında, yaptıkları ödemeler üzerinden tevkifat yapmaya mecbur olanlar sayılmış olup, anılan fıkranın (1) numaralı bendinde, hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104 üncü maddelere göre gelir vergisi tevkifatı yapılacağı belirtilmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde, ölüm, sakatlık, hastalık ve işsizlik sebepleriyle (işe başlatmama tazminatı dahil) verilen tazminat ve yapılan yardımların gelir vergisinden istisna olduğu hükme bağlanmıştır.

Konu ile ilgili olarak 12/08/2009 tarihli ve 27317 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 272 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre;

- İş sözleşmesinin feshinin geçersizliğine hükmeden mahkeme kararında belirlenen işçinin işe başlatılmaması nedeniyle, 4857 sayılı İş Kanununun 21 inci maddesi uyarınca işverenlerce işçilere ödenen işe başlatmama tazminatları, damga vergisi hariç gelir vergisinden istisna edilmiştir. İstisna kapsamındaki tutar, iş sözleşmesi feshinin geçersizliğine hükmeden mahkeme kararında belirlenen, işçinin işe başlatılmaması nedeniyle ödenecek tazminat miktarı ile sınırlıdır.

- Kararın kesinleşmesine kadar işçinin çalıştırılmadığı 4 aylık süre için ödenen tutarın ise Gelir Vergisi Kanununun 61, 63, 94 ve 103 üncü maddeleri uyarınca ücret olarak vergilendirileceği tabiidir.

- Mahkeme tarafından ödenmesine hükmedilen ve ASKİ tarafından ilgililere ödenerek şirketinize rücu edilen işe başlatmama tazminatının, Gelir Vergisi Kanununun 40 inci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendine göre, işçinin çalıştırılmadığı süre için ödenen dört aylık ücretin ise anılan maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendine göre safi kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

Vergi Usul Kanunu Yönünden

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 3'üncü maddesinin (A) fıkrasında; vergi kanunlarının lafzı ve ruhu ile hüküm ifade ettiği, lafzın açık olmadığı hallerde vergi kanunlarının hükümleri, konuluşundaki maksat, hükümlerin kanunun yapısındaki yeri ve diğer maddelerle olan bağlantısı göz önünde tutularak uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Anılan Kanunun 227'nci maddesinde; bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsikinin mecburi olduğu açıklanmış, bu Kanuna göre tevsik edici bir belge mahiyetinde bulunan fatura ise mezkur Kanunun 229'uncu maddesinde; satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tanımlanmıştır. Kanunun 231'inci maddesinin 5 numaralı bendinde de; faturanın, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı, 232'nci maddesinde ise, birinci ve ikinci sınıf tüccarlarla, kazancı basit usulde tespit edilenler ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek, satın aldıkları emtia ve hizmetler için de fatura istemek ve almak zorunda oldukları hükme bağlanmıştır.

Buna göre, mahkeme tarafından ödenmesine hükmedilen ve ASKİ tarafından ilgililere ödenerek şirketinize rücu edilen işe başlatmama tazminatı ile işçinin çalıştırılmadığı süre için Şirketinizce yapılan diğer ödemelerin, ASKİ'ye yansıtılması amacıyla fatura düzenlenmesi mümkün bulunmaktadır.

Katma Değer Vergisi Kanunu Yönünden

Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun;

-1/1 maddesinde, ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

-4/1 maddesinde, hizmetin, teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemler olarak tanımlandığı ve bu işlemlerin bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi şekillerde gerçekleşebileceği,

-4/2 maddesinde, bir hizmetin karşılığının bir mal teslimi veya diğer bir hizmet olması halinde bunların her birinin ayrı işlem olduğu ve hizmet veya teslim hükümlerine göre ayrı ayrı vergilendirileceği,

-20 nci maddesinde, teslim ve hizmet işlemlerinde matrahın, bu işlemlerin karşılığını teşkil eden bedel olduğu, bedel deyiminin, malı teslim alan veya kendisine hizmet yapılan veyahut bunlar adına hareket edenlerden bu işlemler karşılığında her ne suretle olursa olsun alınan veya bunlarca borçlanılan para, mal ve diğer suretlerde sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamını ifade ettiği

hükme bağlanmıştır.

Özelge talep formu eki mahkeme kararlarında; *"... davacı işçinin işe iadesi için işverene süresi içinde müracaatı halinde hak kazanılacak olan ve kararın kesinleşmesine kadar en çok 4 aya kadar ücret ve diğer haklarının davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsilinin gerektiğine."* karar verildiği anlaşılmaktadır.

Buna göre, Şirketiniz ile ASKİ arasında yapılan "güvenlik personeli çalıştırma işi" sözleşmesinin adı geçen Kurum tarafından tek taraflı olarak feshedilmesi nedeniyle, bu sözleşme kapsamında çalıştırılan personellerinizin işten çıkarılmaları üzerine açtıkları işe iade davaları sonucu mahkeme kararlarına istinaden ASKİ tarafından ilgililere ödenerek Şirketinize rücu edilen işe başlatmama tazminatı ile işçinin çalıştırılmadığı süre için Şirketinizce yapılan SGK prim ödemelerine ilişkin olarak ASKİ'ye Şirketiniz tarafından fatura düzenlenmesi halinde, söz konusu işlem herhangi bir teslim veya hizmetin karşılığını oluşturmadığından, düzenlenecek faturada KDV hesaplanmayacaktır.

Bilgi edinilmesinin rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026